

Miljøtilsynsplan 2022-2026

For miljøtilsyn med virksomheder og landbrug

Haderslev

Indledning

Haderslev Kommune, Teknik og Klima, har på baggrund af bekendtgørelse om miljøtilsyn nr. 1536 af 09/12/2019¹, udarbejdet en miljøtilsynsplan. Tilsynsplanen er en overordnet strategi for kommunens tilsynsarbejde.

Miljøtilsynsplanen er gældende for perioden 1. juli 2022 – 30. juni 2026 og gælder for virksomheder og landbrug.

Udkast til miljøtilsynsplanen har været fremlagt offentligt i fire uger fra den 10. maj 2022 til den 10. juni 2022. Høringsfristen er forlænget som følge af pinsen.

I den offentlige høringsperiode er der ikke indkommet bemærkninger.

Miljøtilsynsplanen offentliggøres for at give borgere, virksomheder, landbruget og andre interesserede et indblik i kommunens prioriteringer og tilsynsindsats.

Haderslev Kommune den 1. juli 2022

¹ Bekendtgørelse om miljøtilsyn. [Bek.nr. 1536 af 09/12/2019](#)

Indhold

1.	Miljøtilsynsplanens omfang.....	4
1.1.	Tidsmæssig afgrænsning.....	4
1.2.	Geografisk afgrænsning.....	4
1.3.	Hvilke virksomheder og husdyrbrug er omfattet?.....	5
1.3.1	Virksomheder.....	6
1.3.2	Landbrug.....	6
2.	Væsentlige miljømæssige udfordringer.....	6
3.	Miljøtilsyn, tilsynsfrekvenser og miljørisikovurdering.....	7
3.1.	Lokale forskrifter, regulativer og vejledninger.....	7
3.2.	Risikovurdering, tilsynsfrekvens og tilsynstyper.....	7
3.3.	Planlægning, udførelse og afrapportering af miljøtilsyn.....	8
3.4.	Kvalitetssikring.....	9
4.	Samarbejdsrelationer med andre myndigheder.....	9
5.	Forhåndsdialog.....	10

1. Miljøtilsynsplanens omfang

1.1. Tidsmæssig afgrænsning

Bekendtgørelse om miljøtilsyn kræver, at kommunen udarbejder en miljøtilsynsplan, og at den revideres mindst hvert 4. år. Denne miljøtilsynsplan er gældende for perioden 1. juli 2022 til 30. juni 2026.

1.2. Geografisk afgrænsning

Geografisk omfatter denne miljøtilsynsplan Haderslev Kommune, som dækker over 814 km² og det er angivet i figur 1.

I kommunen er der flere sårbare naturområder af lokale, regionale og internationale interesser. Der er for eksempel Haderslev Fjord, Haderslev Dam og Hindemade. Disse områder har ligeledes status som internationale naturbeskyttelsesområder, hvilket har den konsekvens for virksomheder og husdyrbrug, at det er særligt vigtigt at begrænse påvirkningerne af dyre- og planteliv i disse områder.

Naturområderne kan bl.a. påvirkes af f.eks. afsætningen af kvælstof fra industrien og landbruget.

Flere steder i kommunen er der ligeledes indvindingsområder til grundvand, hvor det er særligt vigtigt, at der ikke opstår forurening af jord og grundvand fra punktkilder på virksomheder og landbrug.

Endvidere er der mange vandløb i kommunen, hvor udledning af forurenende stoffer med spildevand og overfladevand vil have en skadelig virkning på vandløbets tilstand.

Figur 1: Miljøtilsynsplanens geografiske område: Haderslev Kommune

1.3. Hvilke virksomheder og husdyrbrug er omfattet?

Kommunen har som udgangspunkt miljøtilsynspligten med alle virksomheder og landbrug i Haderslev Kommune. Der er dog enkelte virksomheder, hvor det er Miljøstyrelsen, der er tilsyns- og godkendelsesmyndighed. Der er her tale om 2 nedlagte lossepladser (Gram og Dybdal), Høgelund Mejeri samt et havdambrug i Lillebælt.

I praksis føres der regelmæssige tilsyn med virksomheder, der er opført i Godkendelsesbekendtgørelsen² eller Brugerbetalingsbekendtgørelsen³, samt dyrehold, der er omfattet af Husdyrbrugen⁴. Det er disse virksomheder og landbrug, der er omfattet af miljøtilsynsplanen.

I Haderslev Kommune er fordelingen af aktive virksomheder og landbrug med tilsynspligt vist i nedenstående tabel. Status ved årsskiftet 2021-2022.

Typer	Typer	Antal virksomheder/landbrug
Virksomhed	IED-virksomheder	4
	Miljøgodkendte virksomheder	74
	Øvrige virksomheder, herunder autoværksteder	197
Landbrug	IED-husdyrbrug	66
	Øvrige miljøgodkendte husdyrbrug	88
	Øvrige husdyrbrug	331
I alt		757

Tabel 1: Fordeling af aktive virksomheder og landbrug med tilsynspligt.

IED-virksomheder og husdyrbrug er de virksomheder, der er omfattet af IED-Direktivet (Industrial Emission-Directive). IED-virksomheder og IED-husdyrbrug er optaget på Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1¹.

Der er her tale om meget store industrivirksomheder og store produktionslandbrug med mange dyr.

Haderslev Kommune har endvidere virksomheder og landbrug, der ikke er omfattet af krav om regelmæssige miljøtilsyn. Her føres der kun tilsyn i forbindelse med særlige indsatser (eksempelvis kampagner, væsentlige klager eller miljøuheld), ved henvendelser til kommunen om miljøgener eller ved formodede lovovertrædelser.

² Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. [Bek nr 2080 af 15/11/2021](#)

³ Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse m.v. og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. [Bek nr 1519 af 29/06/2021](#)

⁴ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. [Lbk nr 520 af 01/05/2019](#)

I bilag 1 er der en mere detaljeret oversigt over de forskellige virksomheder og landbrug i Haderslev Kommune.

1.3.1 Virksomheder

Ved årsskiftet 2021-2022 er der i Haderslev Kommune 4 industrivirksomheder, der har status som IED-virksomhed.

Blandt kommunens virksomheder er der særlig mange jern- og metalvirksomheder, vognmænd og entreprenører samt affaldstransportører og -behandlere. Disse virksomheder tilhører gruppen af industrivirksomheder, der føres tilsyn med.

1.3.2 Landbrug

For landbrugets vedkommende er der i Haderslev Kommune 66 ejendomme, der har status som IED-husdyrbrug. Siden den nye Husdyrbruglov⁴ fra før 1. august 2017, har kommunen modtaget mange ansøgninger på den gamle ordning med dyreenheder. Efter 1. august 2017 er stipladsmodellen anvendt ved miljøgodkendelser/tilladelser og der kommer fortsat mange nye ansøgninger.

Inden for landbrugsområdet udgør kvæg- og svinebrug den største andel i kommunen.

2. Væsentlige miljømæssige udfordringer

De fleste virksomheder i Haderslev Kommune er relative små og miljømæssigt ukomplicerede sammenlignet med de virksomheder, der er i andre dele af landet. Mængden af miljøproblemer, der stammer fra virksomhederne, er derfor forholdsvis beskeden. Enkelte virksomhedstyper kan dog have nogle miljømæssige udfordringer.

Haderslev Kommune har forholdsvis mange landbrug. Driften af landbruget kan medføre utilsigtede udledninger fra f.eks. ensilagepladser, møddingspladser, gyllebeholdere samt spild af olieprodukter på udendørs pladser. Der kan også forekomme miljøproblemer i form af forurening af grundvand, søer og vandløb med kvælstof, fosfor og sprøjtemidler under dyrkning af markerne eller ved uheld.

Der er flere aktiviteter, som kan give anledning til lugt- og støjgener. Fra industrien er det ofte, at støjgenerne kommer fra intern trafik, stærkt støjende arbejdsredskaber, flyvestationen, motorsportsbaner, skydebaner og lignende. Fra landbruget kan der ske en belastning af naturområder med luftformig ammoniak fra staldbygningerne, fra husdyrgødning på lager eller i forbindelse med udspredning på markerne. Ud over luft- og støjgener kan lugt, fluer m.v., også være medvirkende til gener for omkringboende.

Stort set alle virksomheder og landbrug producerer affald i større eller mindre grad. Derfor vil der på tilsynet sikres, at affald bliver sorteret og bortskaffet, således at alt genanvendeligt affald bliver genanvendt, så der kan spares på de fælles ressourcer. Ligeledes sikres det, at opbevaring og bortskaffelse af farligt affald foregår korrekt, således det ikke havner uhensigtsmæssigt i miljøet.

3. Miljøtilsyn, tilsynsfrekvenser og miljørisikovurdering

Kommunen fører tilsyn med, at reglerne på miljøområdet overholdes med udgangspunkt i Miljøbeskyttelsesloven⁵, Husdyrbrugloven³ og de bekendtgørelser og vejledninger, der er udarbejdet i tilknytning hertil. Langt de fleste krav og grænseværdier, som virksomheder og landbrug skal overholde, er fastlagt af Miljøstyrelsen og EU. Derudover er det vedtaget lokale forskrifter, regulativer og vejledninger samt eventuelle vilkår, der er fastsat i forbindelse med miljøgodkendelser eller miljøtilladelser.

3.1. Lokale forskrifter, regulativer og vejledninger

Hvis du går ind [på Haderslev kommunes hjemmeside](#), er der udarbejdet foldere, der giver borgerne [et hurtigere overblik over forskellige virksomheder og landbrug](#).

[Du har også mulighed for at finde oplysninger om affaldshåndtering på kommunens hjemmeside.](#)

3.2. Risikovurdering, tilsynsfrekvens og tilsynstyper

Haderslev Kommune har foretaget en risikovurdering af alle virksomheder og landbrug i henhold til bestemmelserne i Miljøtilsynsbekendtgørelsen¹. Risikovurderingen skal både afspejle sandsynligheden for, at der kan ske en påvirkning af miljø og mennesker, og alvoren af en mulig påvirkning. Vurderingen foretages ud fra en række parameter, fastsat i Miljøtilsynsbekendtgørelsen¹. Ud fra risikovurderingen fastlægger kommunen, hvor ofte den enkelte virksomhed skal have miljøtilsyn.

Kommunen gennemfører regelmæssige basistilsyn med alle virksomheder og landbrug – nogle får tilsyn hvert 3. og andre hvert 6. år, som er fastsat i Miljøtilsynsbekendtgørelsen¹. Et basistilsyn er et tilsyn, hvor alle virksomhedens/landbrugets miljøforhold gennemgås.

Ud over basistilsyn skal kommunen gennemføre prioriterede tilsyn med de virksomheder og landbrug, som ud fra risikovurderingen har potentiel størst forureningsrisiko. Et prioriteret tilsyn skal som minimum fokusere på det miljøforhold, der er særlig vigtigt på stedet, men det kan også være et samlet tilsyn.

Hvert år skal der gennemføres mindst to tilsynskampagner samlet for virksomheder og landbrug, der er omfattet af Miljøtilsynsbekendtgørelsen¹. Det kan være en fælles tilsynskampagne for både virksomheder og landbrug samt yderligere en tilsynskampagne fra en af grupperne eller to tilsynskampagner for hver gruppe hver for sig.

Tilsynskampagnerne kan rettes mod en branche, et miljøtema eller et geografisk område. Der kan fra kommunes side vælges, at kampagnetilsynet er fokuseret på et af områderne og der vælges forskellige emner til det.

⁵ Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse. [Lbk nr 100 af 19/01/2022](#)

3.3. Planlægning, udførelse og afrapportering af miljøtilsyn

På baggrund af Miljøtilsynsbekendtgørelsen¹ og risikovurderingen fastlægger kommunen hvert år, hvilke virksomheder og landbrug, der skal have miljøtilsyn. Kommunen skal hvert år føre tilsyn med 40 % af de store virksomheder og landbrug, samt 25 % af de øvrige tilsynspligtige virksomheder og landbrug. Haderslev Kommune benytter et datasystem, GeoEnviron, hvor alle oplysninger omkring tilsynet på virksomhederne og landbrugene samles og opdateres.

Tilsynsmedarbejderen forbereder sig forud for det enkelte tilsyn. Blandt andet gennemgås oplysninger fra tidligere tilsyn og fra relevante databaser, registre og fagsystemer. Hvis virksomheden/landbruget har en miljøgodkendelse eller andre tilladelser, medtages disse i forberedelserne.

Som udgangspunkt skal tilsyn varsles skriftligt senest 14 dage før besøget, så det sikres, at de rette personer er informeret om tilsynet og det nødvendige dokumentationsmateriale er tilgængeligt. Varslingspligten gælder dog kun, hvis tilsynet involverer adgang til bygninger eller dokumenter. Kravet om varsling kan desuden fraviges, hvis kommunen f.eks. vurderer, at det vil give et mere retvisende billede af den normale drift, hvis tilsynet foregår, som et uanmeldt tilsyn.

Haderslev Kommune lægger stor vægt på, at tilsynsarbejdet er dialogbaseret, så virksomheder og landbrug oplever tilsynet, som en hjælp til at overholde lovgivningen og en vejledning om eventuelle miljøforbedringer.

Ved selve besøget går tilsynsmedarbejderen rundt sammen med en repræsentant for virksomheden/landbruget og gennemgår miljøforholdene. Det primære mål er, at forebygge eller undgå forurening. Derfor er der især fokus på overholdelse af miljølovgivningen, på potentielt uhensigtsmæssige forhold samt virksomhedens egenkontrol.

Tilsynsmedarbejderen er desuden opmærksom på, om der er sket ændringer på virksomheden/landbruget, der kræver tilladelse eller godkendelse – og om der er ny lovgivning eller tiltag af relevans for virksomheden/landbruget.

Efter besøget udarbejdes en tilsynsrapport, der sendes til virksomheden/landbruget. Hvis der konstateres ulovlige eller uhensigtsmæssige forhold, orienteres der normalvis herom under selve besøget. Det vil også fremgå af tilsynsrapporten, hvis der gives en henstilling eller indskærpelse over for virksomheden/landbruget, således at forholdene kan bringes i orden.

Miljøtilsynsbekendtgørelsen¹ beskriver, hvad en tilsynsrapport minimum skal indeholde. I Haderslev Kommune offentliggøres som udgangspunkt hele tilsynsrapporten og ikke kun punkterne 1-8, der er beskrevet nedenfor.

Tilsynsrapporten skal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- 1) Baggrunden for tilsynet.
- 2) Navn, adresse og cvr-nummer på virksomheden eller husdyrbruget m.v.
- 3) En angivelse af karakteren af virksomheden eller husdyrbruget m.v.
- 4) Dato for tidspunktet for tilsynets udførelse.
- 5) Hvad der er ført tilsyn med.
- 6) Om der er konstateret jordforurening.
- 7) Om der er meddelt påbud, forbud eller indskærperler til virksomheden eller husdyrbruget m.v.
- 8) Konklusioner på virksomhedens eller husdyrbrugets m.v. seneste indberetninger om egenkontrol, herunder om indberetningen har givet tilsynsmyndigheden anledning til at udstede påbud, forbud eller indskærperler.

Kommunen skal fremsende tilsynsrapporten til ejeren senest to måneder efter besøget. Herefter har ejeren 14 dage til at kommentere på rapporten. Tilsynsrapporten skal offentliggøres på Digital Miljø Administration Portal ([Forside - Digital MiljøAdministration \(mst.dk\)](https://www.mst.dk), som er Miljøstyrelsens hjemmeside, senest fire måneder efter tilsynsbesøget. Dette gøres for at skabe mere åbenhed omkring myndighedernes miljøindsats.

Opkrævning af brugerbetaling for selve tilsynsbesøget og for kommunens sagsbehandling i forbindelse med tilsynet sker hvert år i november måned.

3.4. Kvalitetssikring

Haderslev Kommune kvalitetssikrer ensartethed i sagshåndteringen via procedurer og brevskabeloner. Miljøtilsynsarbejdet er beskrevet i proceduren for tilsyn, tilsynsplanlægning, håndhævelse og godkendelse. Der benyttes forskellige brevskabeloner; såsom varsling af tilsyn, forberedelse, tilsyn på virksomheden, håndhævelser, tilsynsbreve, tilsynsrapporter og opfølgning på miljøforhold, hvilket er for at sikre kvalitet og ensartethed i håndteringen af miljøtilsynet. Dette udføres via kommunens dokumenthåndteringssystemet Acadre.

4. Samarbejdsrelationer med andre myndigheder

I forbindelse med gennemførelse af miljøtilsynet samarbejder Haderslev Kommune med flere interne samarbejdspartnere, som alle har ekspertisen inden for forskellige områder. Det kan være sagsbehandlere inden for byggesager, natur og grundvand, renovation, kloakforsyningen eller andre relevante interne parter.

I forhold til eksterne samarbejdspartnere vil det typisk kunne dreje sig om Beredskabet ved akutte miljøopgaver, politi i forbindelse med grovere overtrædelser af miljøreglerne, Miljøstyrelsen i forbindelse med vejledning og bidrag til arbejdsgrupper og lignede. Haderslev Kommune har også et samarbejde med de øvrige kommuner i nærområdet. Dels foregår der erfaringsudveksling og dels samarbejder vi i sager, hvor virksomheder kan være beliggende i flere kommuner, hvilket kan være gældende for enkelte landbrug. Hvis kommunen under tilsyn eller i anden forbindelse

opdager åbenlyse overtrædelser, som ikke er under kommunens myndighed, meddeles dette til den relevante myndighed.

5. Forhåndsdialog

I Haderslev Kommune er der igennem de senere år kommet flere henvendelser vedrørende forhåndsdialog i forbindelse med opstart af en virksomhed.

Ligeledes er der inden for landbruget blandt andet kommet henvendelser inden køb af ejendom eller inden anskaffelse af husdyr samt mulighed for miljøgodkendelse/tilladelse på landbruget, hvilket kommunen anser som en positiv udvikling. Kommunen får indsigt i, hvad der rører sig og borgerne får et overblik over, hvad der er muligt på den enkelte ejendom. Endvidere informerer kommunen om, hvad og hvordan det videre forløb kan håndteres på bedst mulig måde.

I forbindelse med at et landbrug har indsendt en ansøgning om ny miljøgodkendelse/tilladelse tilbyder Haderslev Kommune landmanden et opstartsmøde i starten af sagsbehandling af ansøgningen.

Der er ligeledes en tæt dialog med industrivirksomheder der ønskes etableret i kommunen. Der tilbydes også her, at der afholdes møder hvor placeringer og evt. tilladelser og godkendelser drøftes. Ved disse møder kan evt. problematikker og spørgsmål behandles.